

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro secundo Decretalium : In Quo Ordo Judiciarius, Et Qvæ Ad Judicia Pertinent, Secundùm Utrumque Jus, Canonicum, & Civile Methodicè Tractantur, & Exponuntur ; Additus Est, Præter Synopticum Et Methodicum, Alius Index Alphabeticus A Pluribus Desideratus

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1675

Titulus. X. De Ordine cognitionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98191)

nuptias, vel Regiæ proliis natalem &c. *num. 1.* Sunt etiam feriæ nuptiarum, quibus à nuptijs publicè, & solenniter celebrandis abstinere debet, *num. 2.* Quid circa hoc iure novo Concilij Tridentini sit decretum, & observandum, *num. 4.* Assert. II. Iure communi antiquo dies Dominicus, & alia Festa incipiunt, & terminantur à vespera præcedentis diei, usque ad vesperam diei sequentis, *num. 5.* Idque non tantum quoad celebrationem Divinorum Officiorum, sed etiam quoad vacationem ab operibus servilibus, aliisque prohibitis. Ex generali tamen consuetudine, & usu Ecclesiæ nunc communitè incipit observatio festi, quoad vacationem ab operibus servilibus à media nocte, usque ad alterius noctis medium, *num. 6.* Et universim in festis inchoandis, & finiendis, partim ad consuetudinem locorum, *num. 7.* Præterea in diebus Dominicis, & inter Pascha, & Pentecosten genuum flexio fieri non debet in publicis orationibus. Olim in Ecclesia Romana non solebat speciale festum sanctissimæ Trinitatis celebrari, nunc verò consuevit celebrari in Octava Pentecostes, *num. 8.*

§. II. De potestate indicendi ferias sacras, & de operibus servilibus, que in illis fieri prohibentur. pag. 162.

ASSERTIO I. Solus Papa in Ecclesia universali, & quilibet Episcopus in sua Diocesi, potest ferias sacras, seu dies festos indicare, saltem cum consensu populi, *num. 9. & 10.* Non autem Princeps secularis, *n. 11. & 12.* Nec per solam consuetudinem populi potest induci obligatio observandi diem aliquem tanquam festum, *num. 12.* Nec per statutum Magistratus secularis, ut festum aliquod in honorem DEI, & SS. observetur sub certa pœna, *n. 13.*

Assert. II. In sacris ferijs, seu diebus festis prohibentur exerceri omnia opera servilia, nisi propter necessitatem alimentorum circa res tempore perituras permittantur, *num. 14. & seq.* An piscatio, venatio, & aucupium sit prohibita die festo? *n. 16.*

§ III. Quinam actus non serviles exerceri prohibentur diebus feriatis. pag. 165.

QUÆR. I. An, & quâ ratione prohibitum sit exercere mercatum, placitum, Judicium, & iuramentum præstare? Resp. Prohibetur imprimis mercatus, id est, omnes contractus, si publicè, ac solenniter fiant, *n. 17. & seq.* Secundò. Placitum, lis, seu contentio in causis civilibus, & multò magis in causis criminalibus, in quibus condemnatur quis ad mortem, vel aliam pœnam corporalem, etiam pecuniariam, *num. 19.* Tertio. Prohibetur præstari iuramentum, non solum iudiciale, sed etiam quædam extrajudicialia, quibus pacta, & contractus inhi confirmantur, quamvis etiam probabile sit, solum iuramentum iudiciale prohiberi, *n. 20.* Porro illud interest inter contractus, & Judicium, quod illi prohibentur quidem exerceri die festo, sunt tamen validi, sicut etiam iuramentum ijs appositum: non autem acta Judicij, *n. 21.* Excipiuntur duo casus, in quibus etiam diebus festis Judicium institui potest super qualibet causa civili, & criminali, spiritali, & temporali, videlicet casus necessitatis, vel utilitatis etiam privata,

& casus pietatis, *cit. n. 21.* QUÆR. II. An actus iudictionis voluntariæ possint fieri die festo? Resp. affirmativè; quia etiam sententia excommunicationis, vel alterius censura licitè infligi potest die festo, nisi causa cognitionem requirat, & omnes actus extrajudiciales licitè exercentur die festo, *n. 22.* QUÆR. III. An coram Arbitro Judicium die festo institui possit? Resp. Coram Arbitro mero, sive à Jure dante, sive à partibus electo, non potest, bene autem coram Arbitratore, *n. 23.* QUÆR. IV. Quis locus sit attendendus, si ferias secundum consuetudinem diversam locorum discrepent? Resp. Locus iudicij, in quo illud exercetur, non litigantium, *n. 24.* QUÆR. V. An, & quibus ferijs renunciari possit, vel non? Resp. Ferijs sacris non potest, nec extraordinarijs ferijs, ob publicam causam principaliter institutis: possunt verò partes renunciare ferijs rusticis messium, & vinolamiarum, *n. 25.* QUÆR. VI. An ferias rusticarum vendemiarum concedendæ sint, etiam in ijs locis, ubi non crescit vinum? Resp. Si peregre non importentur vinum, non esse concedendas, alijs verò esse. Idemque est de ferijs messium, *n. 26.*

§. IV. Quinam actus iudiciales in specie sunt prohibiti in diebus festis, vel permitti? pag. 168.

ASSERTIO I. Libellus potest offerri iudicio festo, *n. 27.* Assert. II. Quod ad citationem pertinet, mandatum Judicis de citando non potest decerni ab illo, die festo, quamvis etiam oppositum non sit improbable, *num. 28.* Executio verò citationis, dum nimirum mandatum citatorium offeritur, & legitur citando per nuncium, potest fieri die festo, quamvis aliqui contrarium teneant, *n. 29.* Si citatio facta sit expressè ad diem festum, ea non valet, si facta sit, sine expressione diei festi, ad certum diem mensis, vel hebdomadæ: tunc enim valet, & citatus proximo die non feriato comparere debet, *n. 30.*

Assert. III. Probabile est, quòd in die festo testes examinari, eorumque depositiones recipi possint, *n. 31.* Contrarium tamen est probabilius, nisi periculum sit in mora, *n. 32.* Assert. IV. Verus est, ac probabilis, non solum prolationem sententiaeprocipialis, sed etiam eius executionem esse die festo prohibitam, & irritam. Sed neque Reus capiti, & si carcerari potest die festo, sive pro civili debito, sive pro crimine, nisi sit periculum in mora, vel si Reus sit criminis gravis, aut enormis, *n. 33.* Appellare die festo licitum est, non tamen appellationem prosecui, *n. 34.*

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS. c. 3. n. 14. & deo. l. p. c. 1. n. 5. & 6. & n. 17. c. 4. n. 2. & seq. & tribus seqq. c. 5. & uli. num. 17. c. 2. n. 7. & 8. 21.

TITULUS X. DE ORDINE COGNITIONUM.

pag. 170.

§. I. An prius discutienda sit questio conjugum, quam super matrimonio pronuncietur? pag. 171.

Si exceptio peremptoria, v. g. exceptio conjugum, opponatur mulieri petenti aliquem maritum

maritum, tunc de ea prius cognosci debet, quam super causa principali matrimonij sententia feratur, & sufficit, si super hac pronuncietur, *num. 1. & secundo, & tribus seqq.*

§. II. Quomodo, seu quo ordine procedendum sit in causa, seu questione spoliationis?
pag. 172.

ASSERTIO I. Si Reus spoliationem opponat contra Actorem spoliante[m], per modum exceptionis; tunc prius est audiendus super exceptione spolij, eaque probata, non cogitur respondere Actori, nisi prius restituatur: si vero Reus conventus spoliationem opponat, per modum actionis, tum utraque quaestio simul tractari, ac terminari debet, & probata spoliatio restituendus erit, *n. 6. 7. 8. & 10.* Plures tamen sunt casus, in quibus exceptio spoliationis contra spoliatorem opponi non potest, *num. 9.*
Assert. II. Si spoliatus agat possessorio ac restitutionem rei vi ablatæ contra spoliatorem, & hic velit illum reconvenire super petitione alicuius rei, non est audiendus, nisi spoliatus reconveniat super alia spoliatione: quamvis spoliator per oppositam exceptionem alterius spoliationis possit spoliatum ab agendo repellere, *n. 11. & seq.*

§. III. An, & quâ ratione, si in Iudicio incidat questio, proindicialis ipsius causæ principali, prius de questione incidente cognoscendum sit, quam de causâ principali? *pag. 174.*

ASSERTIO I. Si questio incidat propriè pertinens ad forum Ecclesiasticum, ex cuius decisione principalis questio pendet, v. g. si petenti hereditatem obijciatur defectus natalium, tum Judex secularis non debet cognoscere de causa principali, scilicet petitione hereditatis, nisi questio incidens de defectu natalium prius à Iudice Ecclesiastico decisa fuerit, *n. 13. & tribus seqq.* Quod si questio spiritualis incidat in Iudicio seculari, tum Iudex Ecclesiasticus inhibere illi potest, ne ultra procedat, vel cognoscat de causa principali, *num. 17.* **Assert. II.** Si questio præiudicialis incidat in causa aliqua, v. g. questio criminalis, quæ præiudicat causæ civili, sive etiam questio criminalis, quæ præiudicat criminali, tum questio præiudicialis incidens prius tractari, & decidi debet, quam causa principalis, quamvis hæc prius sit mota, & maior, *n. 18.*

SERIES CAPITULORUM.

IN ANTIQUIS. *c. 3. num. 13. & quatuor*
c. 1. n. 1. & pluribus seqq. *seqq.*
c. 2. n. 6. & duobus seqq. *c. 4. & ult. n. 11. & seq.*

TITVLVS XI.

DE PLUS PETITIONIBUS?
pag. 177.

§. I. Quibus modis plus petatur? *pag. 177.*
Quatuor sunt modi plus petendi, causa, re, loco, & tempore, *num. 1.* Quomodo plus peti dicatur causa? *num. 2. & 3.* Quomodo re, seu quantitate? *num. 4.* Quomodo loco? *num. 5.* Quando tempore? *n. 6.* Quomodo ante conditionis eventum possit quis dici plus debito petere? *cit. n. 6.*
Tomus II.

§. II. Quæ sit pœna plus petentium? *pag. 179.*
De hac agitur *num. 7. & tribus seqq. cap. unice*
in princ. & §. Te quoque, num. 1. & seqq. & §. Pun-
nitur; num. 7. & tribus seqq.

TITVLVS XII.

DE CAUSA POSSESSIONIS, ET
PROPRIETATIS. *pag. 181.*

§. I. Quid, & quoruplex sit possessio, quomodo à proprietate differat, & quæ sint commoda, seu privilegia possessionis? *pag. 181.*

Vnde dicta sit possessio? *num. 1.* Quid sit possessio, & quomodo definiatur? *num. 2.* Quomodo dividatur? *num. 3.* Quomodo differat à proprietate, seu dominio? *num. 4.* Quæ sunt commoda, seu privilegia possessionis? *num. 5.*

§. II. Quibus modis possessio acquiratur, vel amittatur? *pag. 183.*

Quibus modis acquiratur possessio rerum corporalium? *num. 6. & 7.* Deducuntur corollaria, *n. 8. & 9.* Quibus modis acquiratur possessio, vel quasi possessio rerum incorporalium, seu iurium, & quid ad eam acquirendam requiratur? *n. 10.* Quomodo acquiratur possessio servitutium, sive affirmatarum, sive negatarum? *num. 11.* Quomodo possessio jurisdictionis, *n. 12.* Quibus modis amittatur possessio? *n. 13.*

§. III. De Iudiciis, seu remediis possessoris in genere, & in specie, coram quo Iudice institui debeat Iudicium possessorium in rebus spiritualibus? *pag. 186.*

Triplex est Iudicium, seu remedium possessorium, scilicet adipiscenda, retinenda, & recuperanda possessio, *n. 14.* **Quæ. I.** Quot, & quæ sint interdicta adipiscendæ possessionis? *n. 15.* **Secundo.** Quot, & quæ sint interdicta retinendæ possessionis? *n. 16.* **Tertiò.** Quoruplex sit interdictum recuperandæ possessionis? *n. 17.* **Quæ. IV.** An Iudicium possessorium de rebus spiritualibus institui debeat coram Iudice Ecclesiastico, an seculari? *Resp. si controversia sit de Jure possidendi, & Clericus instituat Interdictum retinendi, aut recuperandi possessionem Ecclesiæ, vel beneficii, in quo laicus eum turbat, vel vi deiecit; tum convenire eum potest, ac debet coram Iudice Ecclesiastico, idque propter qualitatem ipsius causæ, quæ spiritualis est, n. 18.* Secus est, si agatur de solo facto laici, v. g. turbantis, vel depellentis Clericum à possessione beneficii: tunc enim is, potest conveniri etiam coram Iudice seculari: nisi tali possessioni admixta sit questio de jure, seu proprietate, v. g. quia laicus conventus contendit, decimas non esse Clericales, sed laicales, vel feudales, *num. 19.*

§. IV. An causa possessionis, & causa proprietatis apud eundem Iudicem tractari debeat? *pag. 188.*

Resp. affirmativè, nisi litigantes sint omnino diversi fori; ut, si Clericus obtinuit causam in Iudicio possessorio contra laicum, non tenetur eo finito, respondere super proprietate coram eodem Iudice seculari, sed coram Ecclesiastico conveniri debet, n. 20. Requiritur tamen, ut Index de utraque causa, tam possessionis, quam proprietatis, cognoscere, possit, *cit. n. 20.*